

Sygn. akt III KO 116/19

ZARZĄDZENIE

Dnia 28 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski

w sprawie B. J.

na posiedzeniu bez udziału stron

w dniu 28 listopada 2019 r.,

w związku z wystąpieniem wnioskodawczynie o wznowienie postępowania

zakończonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 lipca 2019 r.,

sygn. II AKo [...],

na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 430 § 1 k.p.k., art. 639 k.p.k.

zarządził:

**odmówić przyjęcia wniosku B. J. o wznowienie postępowania
zakończonych postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 lipca
2019 r., sygn. II AKo [...] – wobec jego niedopuszczalności.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 r., sygn. II AKo [...], odmówił przyjęcia wniosku B. J. o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Okręgowego w G. z dnia 5 marca 2019 r., sygn. akt VI Kzw [...] - wobec oczywistej bezzasadności tego wniosku. Po rozpoznaniu zażalenia wnioskodawczynie, powyższe orzeczenie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 lipca 2019 r.

Obecnie, Sąd Apelacyjny w [...] przedstawił Sądowi Najwyższemu pismo B. J., w którym zwróciła się ona „o wznowienie postępowań Sądu Apelacyjnego”

w sprawie zakończonej w/w postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. II AKo [...], które dotyczyło sprawy zakończonej wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 września 2018 r., sygn. akt II K [...].

Analiza przedstawionych w sprawie materiałów wskazuje, że wniosek B. J. nie podlegał rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy. Przepis art. 544 k.p.k. określający właściwość sądu orzekającego w przedmiocie wznowienia postępowania, jako zasadę wskazuje właściwość sądu okręgowego. Jeżeli postępowanie zakończyło się orzeczeniem sądu okręgowego, to w kwestii wznowienia takiego postępowania orzeka sąd apelacyjny. Natomiast w sprawach zakończonych orzeczeniem sądu apelacyjnego orzeka Sąd Najwyższy. Dotyczy to jednak postępowań związanych z głównym nurtem procesu, a nie postępowań wypadkowych lub takich, w których nawet orzeczenie kończące nie zamyka skarżącemu drogi do ponownej inicjatywy opartej np. na innej podstawie prawnej, tak jak to ma miejsce m.in. właśnie w wypadku postępowań o wznowienie.

Niezależnie zatem od tego, że inicjatywa w przedmiocie wznowienia postępowania podjęta osobiście przez wnioskodawczynię B. J. nie odpowiada wymaganiom sformułowanym w ustawie procesowej, warunkującym w ogóle formalną możliwość potraktowania tego wystąpienia jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (wniosek o wznowienie postępowania musi być sporządzony i podpisany przez prokuratora lub adwokata, radcę prawnego albo radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), w realiach tej sprawy wniosek „o wznowienie postępowań Sądu Apelacyjnego” - nie jest w ogóle dopuszczalny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego i w piśmiennictwie prawniczym przyjmuje się bowiem zgodnie, że wznowienie postępowania jest dopuszczalne tylko w tych sprawach, które zostały zakończone prawomocnym orzeczeniem, rozstrzygającym o przedmiocie procesu (odpowiedzialność karna oskarżonego, odpowiedzialność odszkodowawcza Skarbu Państwa za niesłuszne skazanie, ukaranie, tymczasowe aresztowanie i zatrzymanie oraz odszkodowanie i zadośćuczynienie na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego) albo o dopuszczalności orzekania w tej kwestii. Stąd też nie jest możliwe wznowienie samego postępowania

o wznowienie, zakończonego uprzednio prawomocnym orzeczeniem sądu o oddaleniu wniosku strony lub o braku podstaw do wznowienia z urzędu [por. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, art. 540, LEX/el. 2018; podobnie J. Grajewski (w:) L. Paprzycki (red.), Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego, art. 540, LEX/el. 2015; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 lipca 2016 r., V KO 49/16, z dnia 20 maja 2010 r., V KO 47/10, z dnia 8 lutego 2011 r., III KO 99/10, z dnia 8 kwietnia 2016 r., II KO 7/16, z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV KO 12/18).

Jak trafnie zauważono m.in. w powołanym postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2011 r., III KO 99/10, w wypadku inicjatywy zmierzającej do wznowienia wyłącznie samego postępowania wznowieniowego, nie chodzi o wzruszenie orzeczeń, w których wypowiedziano się na temat odpowiedzialności karnej oskarżonego albo o odszkodowaniu za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie, albo też za represjonowanie, lecz o podważenie postanowienia co do samego wznowienia.

Taka właśnie sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie, gdzie wnioskodawczyni wystąpiła o wznowienie postępowania zakończonego rozstrzygnięciem odmawiającym przyjęcia jej wniosku o wznowienie postępowania związanego z toczącym się wcześniej procesem przed Sądem Rejonowym w S. w sprawie o sygn. akt II K [...]. Tylko to ostatnie jest „postępowaniem sądowym zakończonym prawomocnym orzeczeniem” w rozumieniu przepisu art. 540 § 1 k.p.k., gdyż tylko ono toczyło się w głównym nurcie procesu, tj. w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Odmawiając przyjęcia wniosku B. J. o wznowienie tego postępowania, Sąd Apelacyjny wypowiedział się na temat braku spełnienia formalnoprawnych przesłanek do rozpoznawania zarzutów sformułowanych przez wnioskodawczynię, w wystąpieniu której nie wskazano okoliczności należących do ustawowych podstaw wznowienia. Orzeczenie to, a więc odnoszące się tylko do stwierdzenia braku podstaw wznowienia, a nie dotyczące odpowiedzialności karnej wnioskodawczyni, było przedmiotem kontroli odwoławczej i wobec tego, że nie rozstrzygało już o zasadniczym przedmiocie procesu, to –

zgodnie z przytoczonymi wyżej orzeczeniami Sądu Najwyższego – nie podlega procedurze wznowieniowej.

Podzielenie tego poglądu doprowadziło do przekonania o braku prawnej możliwości wznowienia samego postępowania o wznowienie w niniejszej sprawie, w wyniku którego zapadło postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 lipca 2019 r., sygn. akt II AKo [...].

Mając powyższe na uwadze, zarządzono, jak na wstępie.

[aw]